

MBON UYEP DUOPEBA YE MME ETOP MMỌ
Numbers 13:1-33; Deuteronomy 1:19-24
ỌYỌHỌ UKPEP-ŃKPO 101

Eke Mkparawa

IKỌ IBUOT: “Ke adañemi usuñ owo enemde Jehovah esit, Enye anam idem mme asua esie etie emem-emem ye enye” (Mme Ẹke 16:7).

Esim Adaña Canaan

Nditọ Israel edisim adaña isọñ Canaan. Osuk etie nte ke isañ mmọ ke akwa akai-ikọt ekpere nditre. Abasi ama ọñwọñ isọñ emi ọno mme ete-ete mmọ, oro edi Abraham, Isaac ye Jacob. Ndien ke ndinam eñwọñ oro osu Enye ama ada nditọ Israel ọwọro ke Egypt ke ọkpọsọñ ubọk, ke Enye ama akakan kpukpru mme asua emi ekebiọñde mmọ.

Enọ Abasi

Usuñ ama asiaha ke Ididuot Inyañ ọno mmọ ke ini eketiede nte usuñ ikoduhe inọ nditọ Israel ndibe, Ẹko mbon ekọñ Egypt ekasuk ebebine mmọ ñko. Abasi ama ọno udia ye mmọñ ke akwa akai-ikọt emi ñkpọ ndomokiet misiduhe; ndien ke ini mbon Amalek ekeñwanade ye mmọ, Abasi ama anam nsuana ifin Hebrew emi enyene erikan. Adaha obubit enyọñ ke uwemeyo ye adaha ikañ ke okoneyo ema ada mmọ usuñ ebe isua kiet. Abasi ke kpukpru ini ama esiyarade owut ete ke imọ imenyene ukeme ndinọ mmọ ñkpọ ekededi eke mmọ enanade.

Idahemi ekedi ini mmọ ndibe adaña nsim Isọñ Eñwọñ, ndien mmọ ekpekenyene nditiene obubit enyọñ oro nnyuñ ñka iso ke ebiet emi Abasi akadade mmọ aka. Nte ikedighe Abasi ọkọñwọñ isọñ emi ọno mmọ? Nte enye ikpakadaha isọñ oro inọ mmọke emi?

Idiok-Ńkpọ Unana Erinim Ke Akpanikọ

Kpa ke idem ini idorenyin ye ndap mmọ okposude, nditọ Israel etoño ntak eyik Abasi. Akakan idiok-ñkpọ ke ererimbot emi edi unana edinim ke akpanikọ. Enye edi oruñ ofuri mme idiok-ñkpọ eken. Edieke mme owo ekpenimde Ikọ Abasi ke akpanikọ, mmọ ekpenyene ifiok ete ke hell edidi utip idiok owo. Mmọ ekpekut enyene-ndik ufen ke nsinsi-nsinsi, emi edidide utip mmọ emi ewọñorede ekpọñ Abasi, ndien mmọ ekpefehe ebine Jesus man ebọho. Ke akpa ini emi owo akanamde idiok-ñkpọ ke Iñwan Eden, ekedi koro enye ekeyikde Ikọ Abasi ete ke mmọ eyekpa edieke mmọ esọñde ibuot ye edisana ewuhọ. Koro mmọ ekesọñde ibuot ye Abasi, ofuri ubon owo ekabare edi mme anam idiok, ndien ñkukure idorenyin erinyaña oto ke Iyip Jesus emi ọkọduhọde.

Edọñ Mbon Uyep

Ke Numbers 13:2, Abasi ọdọho Moses ete ọdọñ mbon uyep eka ke isọñ Canaan man ekese nte obio oro etiede. Ke Deuteronomy 1:22, nnyin ikut nte enamde añaña ntak emi ekedọñde mbon uyep oro. Abasi okoyom ikọt Esie enim Enye ke akpanikọ ke ini emi Enye eketiñde ọno mmọ ete ke isọñ oro ekedi eti isọñ, ikponyuñ idighe se mbon uyep ekpekekade; edi edieke mmọ ekasuk eyirede, Abasi ama onyime mmọ eka man ekeket se idude ke Isọñ Eñwọñ oro.

Abasi ama etiñ ọno mmọ ete ke isọñ oro ọfiọro mmọñeba ye aran-ọkwọk. Ke ekpri ini emi ekebede, mmọ ema ekpa mba eti eti ke abaña manna emi mmọ ekasukde Abasi uyo enyuñ ekabare ebeñe unam man eta. Idahaemi mmọ enyene ifet ndika ebiet emi mmọ edikemede ndidia kpukpru oruk mfri nnyuñ nta unam nnyuñ ññwọñ mmọñ-eba ye aran-ọkwọk. Edi utu ke ndinim Abasi ke akpanikọ, nnyuñ ñka ñkadia ufọn isọñ oro, mmọ ekabare efehe ndik enyuñ eyom owo aka ekese mme mme imọ iyesuk ikeme ndida obio oro nnyene. Mmọ eyik Ikọ Abasi, ndien se utọ enyene-ndik mfina emi okosimde mmọ!

Abasi ama anam akamba eñwọñ ọno nnyin; ndien edieke nnyin idiyirede ke ubọk Esie, inyuñ ibuotde idem ye Enye adaña nte ñkpọ ekpetetie ye nnyin, Enye eyeda nnyin suñ-suñ, onyuñ anam nnyin isim ọyọho eridiọñ emi Enye okonimde ọno nnyin.

Abasi ama onyime mmọ edọñ mbon uyep. Mmọ esio owo kiet ke esien kiet, owo emi ekekerede ete ke enyene ifiok ekem emi edinyuñ adade nnen-nen mbuk afiak. Edi duop ke otu mmọ oro ekekerede ete ke edi mme ọfiok-ñkpọ-owo ikenyeneke mbuotidem ndomokiet ke Abasi nte mmọ eken ekenyenede.

Ke usen aba ama ekebe mmọ enyọñ edi. Kpukpru ikọ emi Abasi eketiñde ekedi akpanikọ: ekedi eti isọñ emi ọfiọrode mmọñ eba ye aran-ọkwọk. Mme obio ibibene ema edu ye nti ndiye ufọk ọno mmọ ndiduñ ke esit. Uwut-ñkpọ ke mfri emi mmọ ekedade enyọñ ekedi etuek grape emi okokponde eti eti tutu eyedi se esinde eto ebiom owo

iba. Kere se nte isõn oro ye mme eto ye mme inyañ ye mme iñwañ vine ekeyede mmọ ndikut ke mmọ ema ekeyo ke akwa akai ikọt ebe isua kiet!

Idiọk Mbuk

Edi se ikakande uyai isõn oro ama odu. Mme owo ema edu emi ekeduñde ke kpukpru ebiet. Mbon Hittite, mbon Jebusite ye mbon Amon ekeduñọ ke ikpọ obot; mbon Canaan ekeduñọ ke adaña mben inyañ; ndien mbon Amalek emi mmọ ema ekeñwañwana ekõn ini kiet ye mmọ enyuñ ekan, ekeduñọ ke usuk. Eketie nte mbon uyep oro ema efere ete ke ekedi Abasi ọkọnọ mmọ erikan ke ekõn oro, ndien ke Enye ekeme nditõnọ ntak ñkan nnọ mmọ.

Mbon uko ema enyuñ edu ke isõn oro. Nte mbon uyep oro ekese nnyan owo oro, mmọ ekese idem mmọ nte ñkuku ke iso mbon oro. Mme nte odot nnyin ndifehe ndik, ekpedi ke iso mbon uko, ke ini Ọbõn adade ye nnyin? Ke ini David ekedide ekpri akparawa ekpemerõn, enye ọkọwọrọ ke idem esie ikpõn akañwana ye Goliath, onyuñ akan. Nte afo emeti ntak? Se David eketiñde ọnọ owo uko oro edi emi: “Ndien ofuri esop emi eyefiọk ete ke Jehovah idaha ofut, inyuñ idaha eduat, iñwana; koro ekõn enyenede Jehovah, ndien enye eyeda mbufo esin nnyin ke ubọk” (1 Samuel 17:47). Ye Abasi ke ñkañ esie, David ama ekeme nditọ owo uko oro nduok ke isõn ke itiat kiet emi enye okotopde.

Mme Ekõn Ọbõn

Nnyin imekeme ndikut nte nditọ Israel ekpekekande kpukpru mme andiduñ isõn Canaan. Mmọ ekpekeyak Ọbõn añwana ekõn mmọ. Abasi ama oyom ndinam oro. Abasi oyom ndinam ukem oro nnọ nditọ Esie mfin. Enye iyomke nnyin itimere esit inyuñ ifuhọ ke adañemi mkpõsõn ñkpọ osimde nnyin. Enye oyom “etuak eda, enyuñ ekut erinyaña Jehovah” Enye ọfiọk mme mfina nnyin akan nte nnyin idiõnõde mmọ ke idem nnyin.

Ukpuhọre Ke Spirit

Mbon uyep iba ema edu, Caleb ye Joshua, emi ekenode isio mbuk. Mmọ ema enyime ete ke mme obio ekedi mme obio ibibene, ñko ke mbon uko ema edu; edi mmọ ikefeheke ndik. Mmọ ekedọhọ ete, “Yak nnyin idok ini kiet, ikeda enye inyene; koro nnyin imetim ikem ubọk ye enye.” Kpukpru mbon uyep oro ema ekut ukem ukem ñkpọ, edi okoto ke enyin mbuotidem emi mbon Abasi iba emi ekenyenede, isõn ama enyene ukpuhọre. Oro edi ukpuhọre emi odude mfin ke owo mbuotidem ye owo emi minyeneke mbuotidem. Ukem-ukem idomo eyesim mmọ mbiba, edi okposuk edi owo emi minyeneke mbuotidem edifiakde edem inyuñ ifehe ndik, owo emi enyenede nnen-nnen ntak ke esit esie ndibuot idem ye Abasi eyedọhọ ete, “Nnyin imetim ikeme ubọk ye enye.”

Ke kpukpru mbuk emi abañade ufọk-Abasi, “ekpri otu” nditọ Abasi esidu kpukpru ini, edi ido Abasi osuk akaka iso ke ofuri emana, enyuñ esõnọ eñwana inyimeke odudu Satan ọsọhi enye efep. “Edieke Abasi adade ye nnyin, anie edikeme ndibiõnọ nnyin?” (Ñwed Mbon Rome 8:31). Ke Abasi adade ye nnyin iyasuk ika iso inyene erikan. Edi nnyin inyene ndiyak Abasi añwana ekõn ke usuñ nte Enye amade.

MME MBUME

1. Ke ebiet ewe ke nditọ Israel ekedisim?
2. Ekebigi adaña didie tõnọ nte mmọ ekekpõn Egypt?
3. Isõn Canaan eketie didie?
4. Ntak emi mme owo oro ekeyomde edõn mbon uyep?
5. Nso ikedi mbuk emi mbon uyep duop oro ekedade edi?
6. Mbuk Caleb ye Joshua ekenyene ukpuhọre didie?
7. Nte kpukpru mbon uyep oro ema ekut ñkpọ ukem-ukem?